

zaaknummer 2012T849

11 december 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsoptolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. T.W.H.M. Weller, advocaat te Eindhoven,

tegen:

[naam]
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie der Broeders van Liefde.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 4 juli 2012. Op 9 augustus 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van broeder [naam], regionale overste van de Congregatie der Broeders van Liefde.

Op 24 oktober 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is aldaar verschenen. Namens de Congregatie zijn verschenen broeder [naam] voornoemd en broeder [naam]. Betrokkenen hebben hun standpunt toegelicht.

2. De klacht

2.1. Aangeklaagde was een neef van de vader van klager. Aangeklaagde was werkzaam als kok en portier op het provinciaal van de Broeders van Liefde in [plaats]. Klager werd in de zomervakanties van de jaren [jaar] tot en met [jaar] samen met zijn jongere broer naar aangeklaagde, zijn oom, gestuurd om daar twee weken op het terrein van het provinciaal in een tent te kamperen. Tijdens deze vakanties werd klager regelmatig door aangeklaagde meegenomen naar de voorraadruimte van de keuken. Daar begon aangeklaagde klager te strelen en in zijn kruis te voelen. Aangeklaagde schoof vervolgens de broek van klager naar beneden en trok hem af. Daarbij werd geen geweld gebruikt. Deze handelingen vonden ongeveer drie keer per week plaats gedurende de drie vakanties van twee weken. Klager verzette zich niet tijdens dit misbruik en het was voor hem ook niet mogelijk om aan de vakanties te ontkomen. Klager heeft de gebeurtenissen ook niet aan zijn ouders verteld en hij

sprak er ook niet over met zijn broertje, terwijl hij wel merkte dat ook zijn broertje met aangeklaagde naar de voorraadruimte ging. Klager geeft aan dat het misbruik “gewoon” werd voor hem, het hoorde bij de bezoeken aan aangeklaagde. Overigens was aangeklaagde een heel aardige man voor klager.

2.2. Klager geeft aan dat het misbruik invloed heeft gehad op zijn latere seksuele leven. Hij kon niet met seksualiteit omgaan en had veel problemen met meisjes. Ook in de relatie met zijn echtgenote, die klager verder overigens als goed omschrijft, heeft hij seksuele problemen ondervonden als gevolg van het misbruik. Klager en zijn echtgenote hebben daarvoor enige tijd hulp gezocht, echter zonder bevredigend resultaat.

2.3. Klager wenst door het indienen van deze klacht erkenning te krijgen van hetgeen hem is aangedaan. Daarnaast wil klager in aanmerking komen voor financiële compensatie voor het hem aangedane leed.

3. De reactie

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Overste heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Daaruit is gebleken dat aangeklaagde van augustus [jaar] tot [datum] werkzaam was als surveillant op internaat [naam] in [plaats]. Gelet op een aantekening in de notulen van Provinciale Raadsvergadering van [datum], waarin staat dat overplaatsing van aangeklaagde noodzakelijk is, gaat de Overste er vanuit dat er een incident heeft plaatsgevonden op [naam]. Uit deze periode zijn twee, inmiddels gegrond verklaarde, klachten tegen aangeklaagde bekend. Daarna werd aangeklaagde overgeplaatst naar een psychiatrische inrichting in [plaats], waar hij een functie kreeg in de verpleging. In augustus [jaar] werd aangeklaagde benoemd tot portier in [plaats]. In het archief is een brief gevonden van [datum], waarin staat dat aangeklaagde een onvoorzichtigheid heeft uitgehaald. Voor deze onvoorzichtigheid heeft aangeklaagde een canonieke straf opgelegd gekregen. Kort daarna is aangeklaagde overgeplaatst naar [plaats], alwaar hij werkzaam was als kok en portier. In december [jaar] werd aangeklaagde weer overgeplaatst naar internaat [naam], waar hij werkzaam was als portier en koster. Uit deze laatste periode is ook een, inmiddels gegrond verklaarde, klacht tegen aangeklaagde bekend. De broer van klager heeft ook een klacht ingediend, welke eveneens inmiddels gegrond is verklaard. De Overste concludeert dat, hoewel concrete aanwijzingen in de archieven ontbreken, de klacht van klager aannemelijk is.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

4.3. Er zijn ruimvijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

4.4. De Klachtencommissie acht aannemelijk dat klager gedurende twee weken van de zomervakantie van de jaren [jaar], [jaar] en [jaar] ongeveer drie maal per week door aangeklaagde is gemasturbeerd. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. De verklaring van de broer van klager ondersteunt de klacht van klager door te stellen dat hij zelf ook door aangeklaagde in diezelfde periode en op dezelfde plaats is misbruikt. Daarnaast ondersteunen de verklaringen van andere klagers het seksueel misbruik door aangeklaagde. De Klachtencommissie acht het aannemelijk dat aangeklaagde zich bij herhaling ook op andere plaatsen, zoals het internaat [naam] in [plaats], en in [plaats], schuldig heeft gemaakt aan seksueel misbruik. De Klachtencommissie heeft eerdere klachten tegen aangeklaagde reeds gegrond verklaard.

4.5. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas veertien jaar oud. Aangeklaagde was voor hem een persoon, en een familielid, die hij had moeten kunnen vertrouwen.

4.6. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. De Overste heeft daartoe een eerste stap gedaan door ter zitting namens de Congregatie het leed te erkennen en oprecht spijt te betuigen, indien het gebeurde daadwerkelijk heeft plaatsgevonden.

4.7. Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de Overste van de Congregatie zal klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding kunnen wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie der Broeders van Liefdede klacht gegrond te verklaren, het leed van klager te erkennen en oprecht spijt te betuigen.

Dit advies is vastgesteld op 11 december 2012 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, mr. F.A.A. Duynstee en mr. M.P.P.M. Merx, leden, bijgestaan door mr. C.A. Murray, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid

binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Congregatie der Broeders van Liefde en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.